

Vídeňská úmluva o diplomatických stycích (komentovaná)

Do následujícího zkráceného textu Úmluvy jsou již včleněny komentující poznámky autora - nejde o její autentický text!

Preamble:

Státy, které jsou stranami této Úmluvy,

připomínajíce, že lid všech zemí uznával z dávných dob postavení diplomatických zástupců,

majíce na zřeteli cíle a zásady Charty Spojených národů týkající se svrchované rovnosti států, udržení mezinárodního míru a bezpečnosti a podpory přátelských vztahů mezi národy,

věříce, že mezinárodní úmluva o diplomatických stycích, výsadách a imunitách přispěje k rozvoji přátelských vztahů mezi národy, bez ohledu na rozdílnosti v jejich ústavním a společenském zřízení,

uvědomující si, že účelem takových výsad a imunit není prospěch jednotlivce, nýbrž zajištění účinného výkonu funkcí diplomatických misí představujících státy,

potvrzujícíce, že pravidla obyčejového mezinárodního práva budou i nadále řídit otázky, jež nejsou výslovně upraveny ustanoveními této Úmluvy,

se dohodly o tomto:

Článek 1

Pro účely této Úmluvy následující výrazy budou mít tento význam:

- a) "šéf mise" je osoba pověřená vysílajícím státem, aby vykonávala povinnosti spojené s touto funkcí; je to velvyslanec (výjimečně vyslanec, chargé d'affaires - tam, kde z nějakého důvodu není velvyslanec - např. nejmenování nebo odvolání velvyslance, chladné vztahy mezi oběma státy),
- b) "členy mise" se rozumí šéf mise a členové personálu mise, tj. všichni,
- c) "členy personálu mise" se rozumí členové diplomatického personálu, administrativního a technického personálu, jakož i služebního personálu mise (tj. všichni kromě velvyslance),
- d) "diplomatický personál" se skládá z členů personálu mise, kteří mají diplomatické hodnosti a kteří tedy plní profesionální diplomatické funkce),
- e) "diplomatický zástupce" je šéf mise nebo člen diplomatického personálu mise, tedy kterýkoli z diplomatů;
- f) "členy administrativního a technického personálu" se rozumějí členové personálu mise,

kterí jsou zaměstnaní v administrativních nebo technických službách mise;

g) "členy služebního personálu" se rozumí členové personálu mise, kteří jsou zaměstnaní v domácích službách mise;

h) "soukromá služebná osoba" je osoba, která je zaměstnána v domácích službách člen mise a která není zaměstnancem vysílajícího státu (místní pomocné síly);

i) "místnostmi mise" se rozumí budovy nebo části budov a pozemky k nim přilehlé, bez ohledu na vlastnictví (může jít o pronájem budovy nebo místností), jsou-li používány pro účely mise, včetně rezidence šéfa mise.

Č l á n e k 2

Zřízení diplomatických styků mezi státy a stálých diplomatických misí se děje vzájemnou dohodou. Tato dohoda je dvoustranná a má kontraktuální charakter. Může být vypovězena při přerušení diplomatických styků.

Č l á n e k 3

1. Funkcí diplomatické mise je mimo jiné:

a) zastupovat vysílající stát ve státě přijímajícím (**représenter**), tedy zejména být ve styku s jeho ministerstvem zahraničních věcí;

b) chránit zájmy vysílajícího státu a jeho příslušníků ve státě přijímajícím v rozsahu dovoleném mezinárodním právem (**protéger** - diplomatická ochrana svých občanů v přijímajícím státě, nejsou-li tito schopni v závažných případech chránit svoje zájmy sami);

c) vést jednání s vládou přijímajícího státu nebo v rámci mezinárodních organizací nebo konferencí v místě působení (**négociér**) - často se týká jednání o textu mezinárodních smluv, a to především dvoustranných s hostitelským státem nebo mnohostranných v rámci mezinárodní organizace;

d) zjišťovat všemi zákonnými prostředky podmínky a vývoj v přijímajícím státě a podávat o nich zprávy vládě vysílajícího státu (**informér** - běžná informační činnost zpravodajského, avšak nikoli špionážního charakteru - obsah tisku, televizního nebo rozhlasového vysílání, informace získané při nejrůznějších rozhovorech, na recepcích, na tiskových konferencích apod.);

e) **podporovat přátelské vztahy** mezi vysílajícím a přijímajícím státem a rozvíjet jejich **hospodářské, kulturní a vědecké styky**. Pro obchodní vztahy může být zřízeno obchodní oddělení, které napomáhá rozvoji vzájemného obchodu, pro kulturní a školské vztahy bývá zřizována funkce kulturního ataše, který obhospodařuje např. výměnné programy pro studenty, návštěvy umělců, pořádání výstav apod.).

2. Nic v této Úmluvě nebude vykládáno jako překážka pro výkon konzulárních funkcí ze strany diplomatické mise. Tak se děje zejména v případě, kdy diplomatická mise (zastupitelský úřad) je rozsahem malá (např. 3-15 členů). Pak není zřizován samostatný konzulární úřad, ale jeho funkce

plní konzulární oddělení diplomatické mise.

Č l á n e k 4

1. Vysílající stát se musí ujistit, že přijímající stát udělil **agrément** osobě, kterou zamýšlí pověřit jako šéfa mise v tomto státě. Není-li agrément udělen, nemůže se nový šéf mise ujmout úřadu. Jde-li o změnu osoby šéfa mise (tituláře) již za trvání diplomatických styků, vede v mezidobí misi chargé d'affaires.

2. Přijímající stát není povinen sdělit vysílajícímu státu důvody, pro které odmítl udělit agrément. K odmítnutí dochází zcela výjimečně, převážně z politických důvodů.

Č l á n e k 5

1. Vysílající stát může, poté když řádně uvědomil příslušné přijímající státy, podle okolností pověřit šéfa mise nebo jmenovat jakéhokoliv člena diplomatického personálu ve více než jednom státě, jestliže žádný z přijímajících států nevznese výslovné námitky. Je to běžná praxe, která umožňuje ušetřit značné prostředky tím, že pro více zemí je zřízen jediný zastupitelský úřad (mise). Např. česká diplomatická mise v Římě vykonává působnost i pro Maltu. Ještě běžnější je to pro mimoevropské skupiny států, kde je ekonomický efekt mnohem významnější. Tato praxe umožňuje udržovat diplomatické styky se všemi zeměmi, kde je to žádoucí, aniž by bylo třeba v každé z nich zřizovat samostatnou misi.

2. Pověří-li vysílající stát téhož šéfa mise v jednom nebo více dalších státech, může v každém státě, kde šéf mise nemá své stálé sídlo, zřídit diplomatickou misi, řízenou chargé d'affaires ad interim. Tato praxe není častá, protože stírá ekonomický efekt, který je nejdůležitější.

3. Šéf mise nebo kterýkoliv člen diplomatického personálu mise může vystupovat jako zástupce vysílajícího státu při jakékoliv mezinárodní organizaci.

Č l á n e k 6

Dva nebo více států může pověřit tutéž osobu jako šéfa mise v jiném státě, jestliže přijímající stát nevznese námitky. Toto je další způsob jak ušetřit ekonomické prostředky, avšak česká praxe tuto cestu neužívá.

Č l á n e k 7

S výhradou ustanovení článků 5, 8, 9 a 11 může vysílající stát volně jmenovat členy personální mise. V případě vojenských, námořních nebo leteckých přidělců si může přijímající stát vyžádat jejich jméno předem ke schválení.

Č l á n e k 8

1. Členové diplomatického personálu mise mají být v zásadě občany vysílajícího státu. Netýká se administrativního a služebního personálu, takže např. sekretářka může být místní.

2. Členové diplomatického personálu mise nesmějí být jmenováni z řad občanů přijímajícího státu, s výjimkou, kdy k tomu tento stát dá souhlas, jenž může být kdykoliv odvolán.

3. Přijímající stát si může vyhradit totéž právo ve vztahu k občanům třetího státu, kteří zároveň nejsou občany vysílajícího státu.

Článek 9

1. Přijímající stát může kdykoliv a bez povinnosti uvést důvody pro své rozhodnutí oznámit vysílajícímu státu, že šéf mise nebo kterýkoliv člen diplomatického personálu mise je **persona non grata** anebo že kterýkoliv jiný člen personálu mise je nepřijatelný. V takovém případě vysílající stát podle okolností buď odvolá tuto osobu anebo ukončí její funkce na misi. Osoba může být prohlášena za non grata nebo za nepřijatelnou předtím, než vstoupila na území přijímajícího státu. K tomuto opatření dochází běžně při politických konfliktech mezi oběma státy. Členové mise jsou zpravidla obviněni ze špionáže. Vysílající stát odpovídá zásadně retorzi, tedy odvetou a prohlašuje následně za persona non grata stejný počet diplomatů přijímajícího státu působících na jeho území. Poté se zpravidla situace uklidní a vyhoštění diplomaté jsou na obou stranách nahrazeni novými.

Jedná se o spor mezi oběma státy, který ovšem nemůže být řešen žádným běžným prostředkem. Stanovisko přijímajícího státu je jediné relevantní, musí být vysílajícím státem strpěno a může být zpochybněno jen protestní nótou, která má povahu pouhého politického prohlášení. Jedinou možnou reakcí vysílajícího státu je proto zmíněné odvetné opatření, které taktéž nepodléhá žádnému přezkoumání a musí být opět strpěno přijímajícím státem, jemuž je adresováno.

2. Jestliže vysílající stát odmítne nebo opomene v rozumné době vyhovět povinnosti podle odstavce 1 tohoto článku, přijímající stát může odmítnout uznat dotyčnou osobu za člena mise. Znamená to, že tato osoba přestane požívat výsad a zejména imunit, což jí může zkomplikovat osobní život. Proto se k opuštění území stanoví zpravidla přiměřená lhůta, nejméně 72 hodin, aby se dotyční diplomaté mohli sbalit a včas vycestovat domů. V případě ostrého konfliktu může být tato doba kratší (48 hod.), což klade na vyhoštěného diplomata značné nároky.

Článek 10

1. Ministerstvo zahraničních věcí přijímajícího státu bude uvědoměno o jmenování členů mise, jejich příjezdu a konečném odjezdu nebo o ukončení jejich funkce na misi a o příjezdu a konečném odjezdu dalších osob.

2. Podle možnosti bude dáváno předchozí oznámení o příjezdu a konečném odjezdu.

Článek 11

Není-li zvláštní dohody o počtu členů personálu mise, může přijímající stát požadovat, aby počet personálu mise byl udržován v přiměřených mezích.

Článek 13

Má se za to, že šéf mise převzal své funkce v přijímajícím státě buď jakmile odevzdal své **pověřovací listiny**, anebo jakmile notifikoval svůj příjezd ministerstvu zahraničních věcí přijímajícího státu, pokud byla odevzdána ověřená kopie jeho pověřovacích listin ve shodě s praxí platnou v přijímajícím státě, což bude jednotně dodržováno.

Článek 14

1. Šéfové misí jsou rozdělení do tří tříd a to:

- a) velvyslanci nebo nunciové pověření u hlav států, a jiní šéfové misí rovnocenné hodnosti (nuncius je velvyslanec papeže);
- b) vyslanci, ministři a internunciové, pověření u hlav států;
- c) chargés d'affaires, pověření u ministrů zahraničních věcí.

2. S výjimkou pořadí a etikety se nebude činit žádné rozlišování mezi šefy mise s ohledem na jejich zařazení do tříd.

Článek 15

Státy se dohodnou o třídě, k níž budou náležet šéfové jejich misí. Tato dohoda je obsažena v dvoustranné dohodě o navázání diplomatických styků nebo v její následné změně.

Článek 19

1. Je-li místo šéfa mise uprázdněno nebo nemůže-li šéf mise vykonávat své funkce, bude jako šéf mise prozatímně vystupovat chargé d'affaires ad interim. Jméno chargé d'affaires ad interim bude notifikováno buď šéfem mise nebo v případě, že tak nemůže učinit ministerstvem zahraničních věcí vysílajícího státu ministerstvu zahraničních věcí přijímajícího státu nebo takovému jinému ministerstvu, o němž může být dohoda.

2. V případech, kdy v přijímajícím státě není přítomen žádný člen diplomatického personálu mise, může být vysílajícím státem se souhlasem přijímajícího státu určen člen administrativního a technického personálu, který bude pověřen vedením běžných administrativních (nikoli politických) záležitostí mise.

Článek 20

Mise a její šéf mají právo vyvěšovat vlajku a státní znak vysílajícího státu na místnostech mise, čítajíc v to residenci šéfa mise, a na jeho dopravních prostředcích. Zde se jedná o výsadu, protože užívání státních symbolů vlastních a cizích je v každém státě upraveno právem.

Článek 21

1. Přijímající stát buď usnadní vysílajícímu státu získání místností potřebných pro misí na svém území, v souladu se svými zákony, anebo mu pomůže opatřit umístění mise jiným způsobem.

2. Rovněž pomůže misím, v případě nutnosti, opatřit vhodné ubytování pro jejich členy.

Článek 22

1. Místnosti mise jsou nedotknutelné. Orgány přijímajícího státu do nich nesmí vstoupit, leda se svolením šéfa mise. Zde se jedná o imunitu mise jako takové.

2. Přijímající stát má zvláštní povinnost učinit všechna vhodná opatření k ochraně místností mise před jakýmkoliv vniknutím nebo poškozením a k zabránění jakémukoliv rušení klidu mise nebo újmě na její důstojnosti. Tato opatření mají zahrnovat např. i policejní zásah proti osobám, které se chystají na pozemek či do místností mise neoprávněně vniknout.

3. Místnosti mise, jejich zařízení a jiný majetek v nich i dopravní prostředky mise nemohou být předmětem prohlídky, rekvizice, zabavení nebo exekuce.

Č l á n e k 23

1. Vysílající stát a šéf mise jsou osvobozeni od všech daní a dávek, celostátních, oblastních nebo místních, pokud jde o místnosti mise, jejichž jsou vlastníky nebo nájemci, ledaže se jedná o poplatky představující úplatu za služby skutečně prokázané (dodávky elektřiny, vody, odvoz odpadků, telefonní poplatky apod.). Jedná se o daňovou imunitu mise jako takové, tedy orgánu vysílajícího státu.

2. Vynětí ze zdanění uvedené v tomto článku se nevztahuje na takové daně a dávky, jež mají být podle zákonů přijímacího státu placeny osobami, vstupujícími do smluvního poměru s vysílajícím státem nebo šéfem mise. Tímto se rozumí např. daň z příjmů místního občana, který je na misi zaměstnán (např. uklízečka).

Č l á n e k 24

Archívy a písemnosti mise jsou nedotknutelné kdykoliv a kdekoliv se nalézají. Nedotknutelnost je rovněž imunitou mise.

Č l á n e k 25

Přijímající stát všemožně usnadní výkon funkcí mise. Toto nenápadné ustanovení má velký význam. Přijímající stát je povinen zajistit, aby nikdo nenarušoval fungování mise, např. tím, že by bylo znemožněno telefonické spojení nebo výjezd služebních vozidel z garáže.

Č l á n e k 26

S výhradou zákonů a nařízení týkajících se oblastí, do nichž je přístup zakázán nebo upraven z důvodů státní bezpečnosti, zajistí přijímající stát všem členům mise svobodu pobytu a cestování na svém území. Omezení pohybu z jiného důvodu je nepřipustné, i když se někdy vyskytne, ať z důvodů politických nebo jiných. V minulosti např. SSSR neumožňoval cizím diplomatům volný pohyb po svém území, což vedlo k odvetným opatřením. Proto např. ve Francii nemohli sovětsí diplomaté cestovat bez povolení dále než 50 km od Paříže.

Č l á n e k 27

1. Přijímající stát povolí a bude chránit svobodné spojení mise s ústředím (ministerstvem zahraničních věcí vysílajícího státu) a jeho diplomatickými misemi jinde ke všem oficiálním účelům. Při spojení s vládou, jakož i s ostatními misemi a konzuláty vysílajícího státu ať jsou kdekoliv, může mise použít všech vhodných sdělovacích prostředků, čítajíc v to diplomatické kurýry a kódované nebo šifrované zprávy. Mise však může zřídit a používat radiostanici pouze se souhlasem přijímacího státu (musí dostat přidělenou vysílací frekvenci).

2. Úřední korespondence mise je nedotknutelná. Pod úřední korespondencí se rozumí veškerá korespondence mající vztah k misi a jejím funkcím.

3. Diplomatická pošta nesmí být otevřena ani zadržena.

4. Zásilky představující diplomatickou poštu musí být opatřeny zřetelným vnějším označením, že jde o diplomatickou poštu a mohou obsahovat pouze diplomatické písemnosti nebo předměty určené k úřednímu použití. Je-li důvodné podezření, že diplomatická zásilka obsahuje jiné předměty (kontraband), přistupuje přijímající stát k jejímu otevření. Pak záleží na tom, zda se podezření potvrdilo. Pokud ano, vysílající stát nemůže uplatnit žádné námitky, neboť porušil právo. Pokud ne, řeší se tato věc omluvnou nótou přijímajícího státu, avšak je třeba počítat s následným zhoršením vzájemných vztahů.

5. Diplomatický kurýr, který bude vybaven úředním dokumentem označujícím jeho postavení a počet zásilek představujících diplomatickou poštu, bude chráněn přijímajícím státem při výkonu svých funkcí. Požívá osobní nedotknutelnosti a nesmí být žádným způsobem zatčen ani zadržen. Diplomatická pošta se přepravuje v zapečetěném pytli, který má kurýr stále u sebe.

6. Vysílající stát nebo mise mohou určovat diplomatické kuréry ad hoc. V takových případech bude rovněž použito ustanovení odstavce 5 tohoto článku s tím, že imunity v něm vyjmenované se přestanou aplikovat jakmile takový kurýr odevzdal na místo určení svěřenou mu diplomatickou poštu.

7. Diplomatická pošta může být svěřena kapitánu civilního letadla přistávajícího na dovoleném vstupním letišti. Kapitán bude vybaven úředním dokumentem označujícím počet zásilek představujících diplomatickou poštu, avšak nebude považován za diplomatického kurýra. Mise může poslat jednoho ze svých členů, aby převzal přímo a volně diplomatickou poštu od kapitána letadla.

Č l á n e k 2 8

Poplatky a dávky vybírané misí v rámci výkonu jejich úředních povinností jsou vyňaty ze zdanění (např. poplatky za udělovaná víza).

Č l á n e k 2 9

Osoba diplomatického zástupce je nedotknutelná. Diplomatický zástupce nesmí být žádným způsobem zatčen nebo zadržen. Přijímající stát s ním bude jednat s náležitou úctou a učiní všechna vhodná opatření, aby zabránil každému útoku proti jeho osobě, svobodě nebo důstojnosti. Toto pravidlo platí absolutně - jde o imunitu absolutní, která není vázána na výkon služebních povinností.

Č l á n e k 3 0

1. Soukromé obydlí diplomatického zástupce požívá stejné nedotknutelnosti a stejné ochrany jako místnosti mise. Znamená to, že do bytu obývaného diplomatickým zástupcem např. v normálním činžovním domě nesmí vstoupit policie ani jiné orgány státu, dokud nemají souhlas vedoucího mise.

2. Jeho písemnosti, korespondence a s výjimkou ustanovení odstavce 3 článku 31 i jeho majetek

požívají rovněž nedotknutelnosti.

Článek 31

1. Diplomatický zástupce je vyňat z trestní jurisdikce přijímajícího státu. Je rovněž vyňat z jeho jurisdikce civilní a správní, s výjimkou případů, že jde

a) o žalobu věcnou týkající se soukromé nemovitosti na území přijímajícího státu, ledaže ji vlastní v zastoupení vysílajícího státu pro účely mise;

b) o žalobu týkající se dědictví, v němž je diplomatický zástupce vykonavatelem poslední vůle, správcem dědictví, dědicem nebo odkazovníkem jako soukromá osoba a nikoliv jako zmocněnec vysílajícího státu;

c) o žalobu týkající se jakéhokoliv svobodného povolání nebo obchodní činnosti, jež diplomatický zástupce vykonává v přijímajícím státě vedle svých úředních funkcí.

2. Diplomatický zástupce není povinen vypovídat jako svědek.

3. Diplomatický zástupce nepodléhá exekučním opatřením, vyjma v případech uvedených pod písmeny a), b) a c) odstavce 1 tohoto článku a jestliže exekuce může být provedena, aniž by byla porušena nedotknutelnost jeho osoby nebo jeho obydlí.

4. Vynětí diplomatického zástupce z jurisdikce přijímajícího státu neznamená jeho vynětí z jurisdikce státu vysílajícího.

Zde jde opět o imunitu absolutní, kromě uvedených výjimek. Způsobí-li např. diplomatický zástupce zaviněně dopravní nebudu, která je trestným činem, požívá imunity i v případě, že jel autem na nákup nebo na dovolenou.

Článek 32

1. Vysílající stát se může zříci vynětí z jurisdikce diplomatických zástupců a osob požívajících imunity podle článku 37.

2. Zřeknutí musí být vždy učiněno výslovně.

3. Zahájí-li řízení diplomatický zástupce nebo osoba požívající imunity podle článku 37, nemůže se dovolávat vynětí z jurisdikce, pokud jde o vstřícné pohledávky přímo souvisící s hlavní žalobou.

4. O zřeknutí se vynětí z jurisdikce ve věcech civilních nebo administrativních se nemá za to, že zahrnuje zřeknutí imunity co do exekučního výkonu rozsudku, pro nějž je nutné zvláštní zřeknutí se.

Znamená to, že imunity se nemůže vzdát sama příslušná osoba! Může to učinit pouze vysílající stát, tedy v praxi jeho vláda (ministerstvo zahraničních věcí).

Článek 33

1. S výhradou ustanovení odstavce 3 tohoto článku je diplomatický zástupce vyňat z ustanovení o sociálním zabezpečení, jež mohou platit v přijímajícím státě, pokud jde o služby vykonávané pro vysílající stát (neplatí se za něj tedy jinak povinné nemocenské a důchodové pojištění).

2. Vynětí stanovené v odstavci 1 tohoto článku se rovněž vztahuje na soukromé služební osoby, zaměstnané výlučně diplomatickým zástupcem, za podmínky:

a) že nejsou občany přijímajícího státu nebo v něm nejsou trvale usídlené;

b) že jsou podrobeny ustanovením o sociálním zabezpečení, jež mohou platit ve vysílajícím státě nebo ve třetím státě.

3. Diplomatický zástupce, jenž zaměstnává osoby, na něž se nevztahuje vynětí stanovené v odstavci 2 tohoto článku, je povinen plnit povinnosti uložené zaměstnavatelům ustanoveními o sociálním zabezpečení přijímajícího státu.

Článek 34

Diplomatický zástupce je osvobozen od všech daní a dávek, osobních nebo věcných, celostátních, oblastních nebo místních, s výjimkou:

a) nepřímých daní, jež bývají obvykle obsaženy v ceně zboží nebo služeb (DPH, spotřební daně);

b) daní a dávek ze soukromých nemovitostí na území přijímajícího státu, ledaže je vlastní v zastoupení vysílajícího státu pro účely mise (platí tedy např. daň z nemovitosti, která je jeho soukromým vlastnictvím a nesouvisí s jeho funkcí);

c) pozůstalostních, nástupnických nebo dědických poplatků vybíraných přijímajícím státem s výhradou ustanovení odstavce 4 článku 39;

d) daní a dávek ze soukromých příjmů, které mají svůj pramen na území přijímajícího státu, a kapitálových daní z investic vložených do obchodních podniků v přijímajícím státě;

e) poplatků vybíraných jako úplata za zvláštní služby skutečně prokázané;

f) registračních, soudních, hypotečních a kolkovacích poplatků v souvislosti s nemovitostmi, s výhradou ustanovení článku 23.

Článek 35

Přijímající stát osvobodí diplomatické zástupce ode všech osobních služeb, ode všech veřejných služeb jakéhokoliv druhu a ode všech vojenských povinností takových, jako jsou povinnosti spojené s rekvizicemi, vojenskými příspěvky a ubytovací povinnosti.

Článek 36

1. V souladu se zákony a předpisy, jež může vydat, přijímající stát dovolí dovézt a poskytnout vynětí ze všech celních dávek, daní a souvisejících s tím poplatků, jiných než poplatků za skladování, odvoz a podobné služby:

a) u předmětů určených pro úřední potřebu mise;

b) u předmětů určených k osobní potřebě diplomatického zástupce nebo členů jeho rodiny tvořících součást jeho domácnosti, čítajíc v to věci určené pro jeho zařízení.

2. Osobní zavazadlo diplomatického zástupce nepodléhá celní prohlídce, ledaže jsou vážné důvody k domněnce, že obsahuje předměty, které nepožívají osvobození uvedeného v odstavci 1 tohoto článku nebo předměty, jejichž dovoz nebo vývoz je zakázán zákony nebo upraven karanténními předpisy přijímajícího státu. Taková prohlídka bude provedena jen v přítomnosti diplomatického zástupce nebo jeho zmocněnce.

Č l á n e k 3 7

1. Členové rodiny diplomatického zástupce, tvořící součást jeho domácnosti, požívají, nejsou-li občany přijímajícího státu, výsad a imunit zmíněných v člancích 29 až 36.

2. Členové administrativního a technického personálu, spolu se členy svých rodin, kteří tvoří součást jejich domácnosti, požívají, nejsou-li občany přijímajícího státu nebo nejsou-li v něm trvale usídleni, výsad a imunit zmíněných v člancích 29 až 35 s výjimkou, že vynětí z civilní a administrativní jurisdikce přijímajícího státu, zmíněné v odstavci 1 článku 31, se nebude vztahovat na činnost vykonávanou mimo rámec jejich povinností. Požívají rovněž výsad zmíněných v článku 36, odstavce 1, pokud jde o předměty dovážené v době jejich prvního zařízení.

Znamená to, že v oblasti trestně právní je i u těchto osob imunita absolutní, ale v oblasti civilní a správní jen funkční.

3. Členové služebního personálu mise, kteří nejsou občany přijímajícího státu nebo v něm trvale nesídlí, požívají imunity, pokud jde o činnost vykonávanou v rámci jejich povinností, jsou osvobozeni od daní a dávek z odměny, kterou dostávají z důvodu svého zaměstnání a požívají vynětí zmíněného v článku 33.

4. Soukromé služební osoby ve službách členů mise, nejsou-li občany přijímajícího státu nebo nejsou-li v něm trvale usídleny, jsou osvobozeny od daní a dávek z odměny, kterou dostávají z důvodu svého zaměstnání. Přijímající stát musí nad těmito osobami vykonávat svou jurisdikci tak, aby nedošlo k nevhodnému zasahování do výkonu funkcí mise.

Č l á n e k 3 8

1. Kromě jiných výsad a imunit, jež mu mohou být poskytnuty přijímajícím státem, diplomatický zástupce, který je **občanem** tohoto státu (tedy **přijímajícího státu**) nebo v něm trvale sídlí, požívá pouze vynětí z jurisdikce a nedotknutelnost, pokud jde o oficiální činnost vykonávanou při plnění jeho funkcí.

2. Ostatní členové personálu mise a soukromé služební osoby, které jsou občany přijímajícího státu nebo v něm trvale sídlí, požívají výsad a imunit toliko v rozsahu, jež připustí přijímající stát.

Avšak přijímající stát musí vykonávat nad těmito osobami svou jurisdikci tak, aby nedošlo k nevhodnému zasahování do výkonu funkcí mise.

Článek 39

1. Každá osoba, která má nárok na výsady a imunity, bude jich požívat, jakmile vstoupí na území přijímajícího státu, aby nastoupila své místo, anebo, je-li už na jeho území, jakmile její jmenování bude notifikováno ministerstvu zahraničních věcí nebo jinému ministerstvu, o kterém může být dohoda.

2. Když skončí funkce osoby požívající výsad a imunit, skončí tyto výsady a imunity obvykle v okamžiku, kdy tato osoba opustí zemi, anebo po uplynutí rozumné doby, ve které tak má učinit, avšak potvrzují až do této doby i v případě ozbrojeného konfliktu. Imunita však trvá, pokud jde o činy, které tato osoba podnikla při výkonu svých funkcí jakožto člen mise.

Článek 40

1. Projíždí-li diplomatický zástupce územím nebo je na území **třetího státu**, který mu poskytl vízum, v případě, že se vízum vyžaduje, aby nastoupil nebo se vrátil na své místo, nebo vrací-li se do své země, třetí stát mu zajistí nedotknutelnost a takové ostatní imunity, potřebné k zajištění jeho průjezdu nebo návratu. Totéž platí pro členy jeho rodiny požívající výsad a imunit, kteří doprovázejí diplomatického zástupce nebo cestují odděleně za ním anebo se vracejí do své země.

2. Při okolnostech podobných těm, které jsou uvedeny v odstavci 1 tohoto článku, třetí státy nebudou bránit členům administrativního a technického nebo služebního personálu mise a členům jejich rodin v průjezdu svým územím.

3. Třetí státy poskytnou úřední korespondenci a jiným úředním sdělením, procházejícím jejich územím, včetně sdělení kodovaných nebo šifrovaných, stejnou volnost a ochranu, jaká je poskytována přijímajícím státem. Poskytnou diplomatickým kurýrům, jimž byla udělena víza, je-li jich zapotřebí, a diplomatické poště v průjezdu stejnou nedotknutelnost a ochranu jakou je povinen poskytnout přijímající stát.

4. Povinnosti třetích států uvedené v odstavcích 1, 2 a 3 tohoto článku se vztahují také na osoby uvedené v těchto odstavcích a na úřední sdělení a diplomatickou poštu, jejichž přítomnost na území třetího státu je způsobena vyšší mocí.

Článek 41

1. S výhradou svých výsad a imunit **mají všechny osoby**, požívající takových výsad a imunit, **povinnost dbát zákonů a předpisů přijímajícího státu**. Jsou rovněž povinny nevměšovat se do vnitřních záležitostí tohoto státu. Toto pravidlo je vyjádřením toho, že imunity jsou procesně právní, nikoli hmotně právní. Dodržování zákonů a jiných předpisů přijímajícího státu však, jak vidno, nelze efektivně vynucovat.

2. Všechna úřední jednání s přijímajícím státem, jimiž je mise pověřena státem vysílajícím, budou vedena s ministerstvem zahraničních věcí přijímajícího státu nebo jiným ministerstvem, o kterém může být dohoda, anebo jejich prostřednictvím.

3. Místností mise nesmí být používáno způsobem neslučitelným s funkcemi mise, jak jsou

stanoveny touto Úmluvou nebo jinými pravidly obecného mezinárodního práva anebo zvláštními dohodami platnými mezi státem vysílajícím a přijímajícím. Místností mise tak nemůže být užíváno např. k podnikatelské nebo jiné komerční činnosti. Naproti tomu lze užít místností mise např. k provozování školy pro děti členů mise.

Č l á n e k 4 2

Diplomatický zástupce nebude v přijímajícím státě provozovat pro osobní prospěch žádné zaměstnání nebo obchodní činnosti.

Č l á n e k 4 3

Funkce diplomatického zástupce končí mimo jiné:

- a) sdělením vysílajícího státu přijímacímu státu, že funkce diplomatického zástupce skončila;
- b) sdělením přijímajícího státu vysílajícímu státu, že podle odstavce 2 článku 9, odmítá uznávat diplomatického zástupce jako člena mise.

Č l á n e k 4 5

V případě přerušení diplomatických styků mezi dvěma státy, nebo byla-li mise trvale nebo dočasně odvolána:

- a) přijímající stát musí, i v případě ozbrojeného konfliktu, respektovat chránit místnosti mise spolu s jejím majetkem a archívy;
- b) vysílající stát může svěřit opatrování místností mise spolu s jejím majetkem a archívy třetímu státu, přijatelnému přijímacímu státu;
- c) vysílající stát může svěřit ochranu svých zájmů a zájmů svých příslušníků třetímu státu, přijatelnému přijímacímu státu.

Č l á n e k 4 6

Vysílající stát může s předchozím souhlasem státu přijímacího a na žádost třetího státu, který nemá zastoupení v přijímajícím státě, převzít dočasnou ochranu zájmů třetího státu a jeho příslušníků.

Č l á n e k 4 7

1. Při použití ustanovení této Úmluvy nebude přijímající stát činit rozdílu mezi jednotlivými státy.
2. Za diskriminace se však nepovažuje:
 - a) jestliže přijímající stát aplikuje některé z ustanovení této Úmluvy omezené v důsledku omezené aplikace tohoto ustanovení vůči jeho misi ve vysílajícím státě;
 - b) jestliže na základě zvyklosti nebo dohody si státy vzájemně poskytují příznivější

zacházení než je požadováno ustanoveními této Úmluvy.

Závěrečná ustanovení (jen pro zajímavost):

Článek 48

Tato Úmluva bude otevřena k podpisu všem členským státům Organizace spojených národů, nebo některé odborné organizace nebo účastníkům Statutu Mezinárodního soudního dvora, a jakémukoliv jinému státu, který bude vyzván Valným shromážděním Organizace spojených národů, aby se stal stranou Úmluvy, a to: do 31. října 1961 u Spolkového ministerstva zahraničních věcí Rakouska a poté, do 31. března 1962 v sídle Organizace spojených národů v New Yorku.

Článek 49

Tato Úmluva podléhá ratifikaci. Ratifikační listiny budou uloženy u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

Článek 50

Tato Úmluva bude otevřena k přístupu kterémukoliv státu, jenž náleží do některé ze čtyř kategorií uvedených v článku 48. Listiny o přístupu budou uloženy u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

Článek 51

1. Tato Úmluva vstoupí v platnost třicátého dne po datu uložení dvacáté druhé ratifikační listiny nebo listiny o přístupu u generálního tajemníka Organizace spojených národů.
2. Pro každý stát, který ratifikuje Úmluvu nebo k ní přistoupí po uložení dvacáté druhé ratifikační listiny nebo listiny o přístupu, vstoupí Úmluva v platnost třicátého dne po uložení jeho ratifikační listiny nebo listiny o přístupu.

Článek 52

Generální tajemník Organizace spojených národů bude informovat všechny státy náležející do některé ze čtyř kategorií uvedených v článku 48:

- a) o podpisech této Úmluvy a o uložení ratifikačních listin a listin o přístupu podle článku 48, 49 a 50;
- b) o datu, kdy tato Úmluva vstoupí v platnost podle článku 51.

Článek 53

Originál této Úmluvy, jehož anglické, čínské, francouzské, ruské a španělské znění mají stejnou platnost, bude uložen u generálního tajemníka Organizace spojených národů, jenž zašle její ověřené kopie všem státům, náležejícím do některé ze čtyř kategorií uvedených v článku 48.

Na důkaz čehož níže podepsaní zmocněnci, byvše k tomu řádně zmocněni svými vládami, podepsali tuto Úmluvu.

Dáno ve Vídni dne osmnáctého dubna roku tisíc devět set šedesát jedna.